

Σάββατο 18 Μαΐου 2024

Μάθημα: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΓΥΜΝΑΣΙΟ)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α: Ο βαρόνος Πιερ ντε Κουμπερτέν και η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα ήταν μόνο μια μακρινή ανάμνηση της Κλασικής Αρχαιότητας χωρίς το όραμα του βαρόνου Πιερ ντε Κουμπερτέν και μερικών άλλων ανθρώπων της εποχής του. Το όραμα του φωτισμένου αυτού Γάλλου και των άλλων οραματιστών που προηγήθηκαν (π.χ. Ε. Ζάππα, Δ. Βικέλα κ.ά.) ήταν να ζωντανέψουν και πάλι τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Ο Πιερ ντε Κουμπερτέν γεννήθηκε το 1863 στο Παρίσι. Αγάπησε τα σπορ και ασχολήθηκε ενεργά με την ξιφασκία, την κωπηλασία, την πυγμαχία και την ποδηλασία. **Επηρεασμένος** από επισκέψεις του σε βρετανικά σχολεία, εργάστηκε σκληρά για να εισαχθεί η Φυσική Αγωγή στα σχολεία της Γαλλίας.

Οι ιδέες του κρίθηκαν πολύ αυστηρά από όλους όσοι δεν κατάλαβαν τη μεγάλη σημασία αυτής της προσπάθειας και τον πίκραναν. Όμως αυτός δε σταμάτησε να προσπαθεί. Ο Κουμπερτέν ήταν βέβαιος ότι ο ελληνικός πολιτισμός και ιδιαίτερα οι Ολυμπιακοί Αγώνες μπορούσαν να προσφέρουν πάρα πολλά στην ανθρωπότητα. Ξεκίνησε λοιπόν μια εκστρατεία, για να εξασφαλίσει διεθνή υποστήριξη για την οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Το 1894 διοργάνωσε Διεθνές Αθλητικό Συνέδριο στο Παρίσι γι' αυτό το θέμα με συμμετοχή 13 χωρών. Στο Συνέδριο αυτό πάρθηκε η απόφαση να ξεκινήσουν και πάλι οι Ολυμπιακοί Αγώνες και μάλιστα στη χώρα που γεννήθηκαν, στην Ελλάδα. Αποφασιστική ήταν η **συμβολή** του Έλληνα λόγιου Δημήτρη Βικέλα.

Ο Κουμπερτέν επιθυμούσε ακόμη να υπάρχει μια μόνιμη Επιτροπή για την οργάνωση και την επίβλεψη των Αγώνων. Έτσι, στις 23 Ιουνίου 1894 ίδρυσε τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή και διαμόρφωσε τη δομή του Ολυμπιακού Κινήματος. Διετέλεσε Πρόεδρος της από το 1896 έως το 1925. Ασχολήθηκε με την **αναβίωση** των Ολυμπιακών Αγώνων ακόμα και ως προς τις λεπτομέρειες. Δημιούργησε τους πέντε Ολυμπιακούς κύκλους, το σύνθημα των Αγώνων και **καθιέρωσε** τις διαδικασίες της τελετής έναρξης και της τελετής λήξης. Ο πρώτος Πρόεδρος της Δ.Ο.Ε. ήταν ο Δημήτρης Βικέλας (1894-1896).

Όταν πέθανε ο Κουμπερτέν, το 1937, το πένθος δεν ήταν μόνο για την Ελλάδα αλλά για όλο τον κόσμο. Ο ίδιος αγάπησε τόσο πολύ την Ολυμπία, που ζήτησε να θάψουν την καρδιά του εκεί. Πράγματι, η καρδιά του βρίσκεται θαμμένη σε ειδική στήλη στην Ολυμπία, όπως ο ίδιος το θέλησε.

Ο Κουμπερτέν πίστευε ότι ο αθλητισμός μπορεί να βοηθήσει τον άνθρωπο να διαμορφώσει καλό χαρακτήρα. Γι' αυτόν σημασία είχε όχι η νίκη αλλά η συμμετοχή. Πίστευε ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες μπορούν να βοηθήσουν τους λαούς να επικοινωνήσουν μεταξύ τους, να βοηθήσουν στην ειρήνη, στην κατανόηση και στη συνεργασία. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε ο Άβερν Μπραντέιτς (Πρόεδρος της Δ.Ο.Ε. 1952-1972) για τον αναβιωτή των Αγώνων:

«Ο Πιερ ντε Κουμπερτέν ήταν παιδαγωγός αλλά και αθλητής, και κύριος στόχος του με την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν να αποτελέσουν παράδειγμα, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία μιας καλύτερης και υγιέστερης ανθρωπότητας, ενός ευτυχέστερου και πιο ειρηνικού κόσμου».

https://users.sch.gr/ragian/op_pr_anaviosi.htm

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

001. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις δεν αληθεύει, με βάση όσα αναφέρονται στο κείμενο;

Ο βαρόνος Πιερ ντε Κουμπερτέν:

Α. Θάφτηκε στην Ολυμπία

Β. Δημιούργησε τους Ολυμπιακούς κύκλους

Γ. Ασχολήθηκε ενεργά με τον αθλητισμό

Δ. Συνάντησε δυσκολίες στην εισαγωγή της γυμναστικής στα γαλλικά σχολεία

002. Σύμφωνα με το κείμενο, ο Δ. Βικέλας:

Α. Πίστευε ότι η διαμόρφωση καλού χαρακτήρα οφείλεται στον αθλητισμό

Β. Βοήθησε πολύ στην αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων

Γ. Διετέλεσε Πρόεδρος της ΔΟΕ μεταξύ 1896-1925

Δ. Όλα τα παραπάνω

003. Αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων σημαίνει:

- A. Αναβάθμιση B. Αναθέρμανση Γ. Επιβίωση Δ. Αναγέννηση

004. Καθιέρωσε τις διαδικασίες: να αντικαταστήσετε το ρήμα με αυτό που έχει αντίθετη σημασία, επιλέγοντας από τα παρακάτω:

- A. Θέσπισε B. Περιφρόνησε Γ. Κατάργησε Δ. Επικύρωσε

005. Επηρεασμένος: ποια από τις παρακάτω λέξεις ανήκει στην ίδια οικογένεια;

- A. Επίρριψη B. Επήρεια Γ. Επηρμένος Δ. Επίδραση

006. Υγιέστερης ανθρωπότητας: ο ίδιος τύπος του επιθέτου σε θετικό βαθμό είναι:

- A. Υγιής B. Υγιείς Γ. Υγειούς Δ. Υγιούς

007. Ο συντακτικός ρόλος της λέξης «νίκη» είναι:

- A. Αντικείμενο στο ρήμα είχε
B. Υποκείμενο στο ρήμα είχε
Γ. Κατηγορούμενο στη λέξη σημασία
Δ. Επεξήγηση στη λέξη σημασία

008. Η πρόταση «για να εξασφαλίσει διεθνή υποστήριξη» σε παθητική σύνταξη θα ήταν:

- A. Για να εξασφαλιστεί διεθνή υποστήριξη
B. Για να εξασφαλιστεί διεθνής υποστήριξη
Γ. Για να εξασφαληθεί διεθνής υποστήριξη
Δ. Για να εξαλειφθεί διεθνής υποστήριξη

009. Ποια από τις παρακάτω λέξεις δεν ανήκει στην ίδια οικογένεια με τη λέξη «**εισαχθεί**»;

- A. Αγωγή B. Εισακτέος Γ. Αγωνία Δ. Αγέλη

010. Συνώνυμο της λέξης «**συμβολή**» έτσι όπως χρησιμοποιείται στο κείμενο είναι η λέξη:

- A. Βοήθεια B. Συμβουλή Γ. Συμμετοχή Δ. Καταβολή

011. Τι από τα ακόλουθα δε δηλώνει σκοπό;

- A. Για να εισαχθεί η Φυσική Αγωγή στα σχολεία της Γαλλίας
B. Συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία μιας καλύτερης και υγιέστερης ανθρωπότητας
Γ. Για να εξασφαλίσει διεθνή υποστήριξη
Δ. Να ζωντανέψουν και πάλι τους Ολυμπιακούς Αγώνες

012. Η λέξη «αθλητής» είναι συντακτικά:

- A. Κατηγορούμενο B. Επιθετικός προσδιορισμός Γ. Υποκείμενο Δ. Αντικείμενο

013. Ο Άβερν Μπραντέιτς αναφέρει πως ο Κουμπερτέν πίστευε ότι καλό είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες να αποτελέσουν παράδειγμα για την ανθρωπότητα. Η υπογραμμισμένη πρόταση είναι συντακτικά:

- A. Υποκείμενο
B. Αντικείμενο
Γ. Κατηγορούμενο
Δ. Επιρρηματικός προσδιορισμός

ΚΕΙΜΕΝΟ Β: Μάρια Μπαχά, Μια ιστορία για τον Διονύσιο Σολωμό, Καλειδοσκόπιο, Αθήνα 2021, σελ. 75-76

Περπάτησε απ' το σπίτι του ως τη Φιλαρμονική, όπου κάθε μέρα δίδασκε ο Νικόλαος Μάντζαρος. Απ' την πλευρά της θάλασσας τράβηξε την προσοχή του μια βάρκα που ξεχειλίζει από νέους που χειρονομούσαν εύθυμα. Ήταν η μέρα που γιορτάζονταν τα γενέθλια της βασίλισσας Βικτωρίας και υπέθεσε πως οι νέοι χαιρετούσαν προς τιμήν της. Κι όμως, τελικά απευθύνονταν στον ίδιο. Άραγε τον προσκαλούσαν να γιορτάσει μαζί τους; Τους προσπέρασε αμήχανος μ' έναν βιαστικό χαιρετισμό. Μόνον όταν είχε πια μπει στην αίθουσα της Φιλαρμονικής, μόνο τότε συνειδητοποίησε πως οι νέοι χαιρετούσαν εκείνον, τον ποιητή Διονύσιο Σολωμό...

Καθισμένος στα πίσω καθίσματα της αίθουσας, εκεί όπου πάντοτε δίδασκε κι έκανε πρόβες ο Μάντζαρος, ένιωθε ότι βρισκόταν σ' ένα μέρος ουράνιο και συγχρόνως γήινο. Μελωδίες περιφέρονταν σε διάφορα ύψη γύρω του δημιουργώντας ένα ιδανικό περιβάλλον περισυλλογής κι αναστοχασμού. Οι δοκιμές, εκείνο το «ξανά» και «ξανά», επέβαλλαν το ρυθμό της σκέψης του, που όλο και βάθαινε: όπως και τα λάθη, η έλλειψη συντονισμού των φωνών της χορωδίας, κάποιο ακούρδιστο όργανο, σαν να του 'διναν ένα ελαφρύ σκούνημα ώστε ν' αλλάξει η σκέψη του θέση. Τον απασχολούσε διαρκώς μια μεγάλη σύνθεση που επεξεργαζόταν μέσα του εκείνη την περίοδο. Αλλά μόνη της η παρουσία του Νικόλαου τον εκτροχιάζε αναγκαστικά σε **φορτισμένες** αναμνήσεις, όσο κι αν προσπαθούσε με επιμονή να συγκεντρωθεί στο ποίημά του.

Είχαν γνωριστεί τον πρώτο καιρό που μετακόμισε στην Κέρκυρα. Χαμογέλασε **ασυναίσθητα** όταν συνειδητοποίησε πως είχαν περάσει πλέον πάνω από δυο δεκαετίες. Και σύντομα, σε μια διαφορετική αίθουσα –δεν υπήρχε ακόμα τότε η Φιλαρμονική–, είχαν δουλέψει μαζί τη μελοποίηση του Ύμνου στην Ελευθερία. Από τότε όμως ήταν σαν να 'χαν περάσει αιώνες.

Σκεφτόταν ότι ποτέ δεν είχε φανταστεί την επανάσταση σαν κάτι που επρόκειτο πραγματικά να συντελεστεί, να πετύχει- κι από προσδοκία να γίνει γεγονός. Μέσα στα πολυφωνικά που αντηχούσαν στην αίθουσα, προσπαθούσε να συγκεντρωθεί στην ανάμνηση της μελωδίας του Ύμνου τότε που γραφόταν. Απηχούσε ακριβώς τον ενθουσιασμό που διακατείχε τότε και τους ίδιους. Αυτό δε θα το άλλαζε με τίποτα, κι ας ήταν δραματικός **προάγγελος** της μελαγχολίας του για το πώς είχαν εξελιχθεί τα πράγματα αργότερα στην πατρίδα. Τώρα περπατούσε σε άλλα τοπία, πιο μοναχικά, ταξιδεύοντας σε τόπους απ' όπου κάθε επιστροφή έμοιαζε αδύνατη.

014. Σύμφωνα με το κείμενο ισχύει ότι:

- A. Ο Σολωμός επισκέπτεται την αίθουσα της Φιλαρμονικής για να εργαστεί με τον Μάντζαρο πάνω στη σύνθεση του Ύμνου εις την Ελευθερία.
- B. Ο Σολωμός επισκέπτεται την αίθουσα της Φιλαρμονικής για να συμμετάσχει στους εορτασμούς για τα γενέθλια της βασίλισσας Βικτωρίας.
- Γ. Ο ποιητής Διονύσιος Σολωμός είναι δυσαρεστημένος με το γεγονός ότι η επανάσταση πραγματοποιήθηκε.
- Δ. Για τον Σολωμό ήταν ανέλπιστη η ευόδωση της Ελληνικής Επανάστασης.

015. Σύμφωνα με το κείμενο δεν ισχύει ότι:

- A. Οι μουσικοί αναγνώρισαν τον Σολωμό και τον υποδέχθηκαν με εύθυμες χειρονομίες.
- B. Ο ενθουσιασμός του Σολωμού την εποχή της συγγραφής του Ύμνου εις την Ελευθερία αντικαταστάθηκε αργότερα από απογοήτευση.
- Γ. Ο Μάντζαρος συμεριζόταν τον ενθουσιασμό του Διονύσιου Σολωμού για την επανάσταση.
- Δ. Ο Σολωμός είχε πάει στην αίθουσα της Φιλαρμονικής για να ακούσει τη νέα μουσική σύνθεση του Μάντζαρου.

016. Η λέξη «**ασυναίσθητα**» μπορεί να αντικατασταθεί στην πρόταση από τη φράση:

- A. Από αμηχανία
- B. Χωρίς να το συνειδητοποιεί
- Γ. Χωρίς συναίσθημα
- Δ. Παρά τη θέλησή του

017. Η λέξη που μπορεί να αντικαταστήσει τη λέξη «**προάγγελος**» είναι:

- A. Προμήνυμα
- B. Προαίσθηση
- Γ. Παραίσθηση
- Δ. Προϋπόθεση

018. «**Φορτισμένες** αναμνήσεις»: Αντώνυμο της λέξης «φορτισμένες» είναι η λέξη:

- A. Κατάφορτες
- B. Ανάκατες
- Γ. Ανάλαφρες
- Δ. Επιφορτισμένες

019. Ποιο από τα παρακάτω επίθετα έτσι όπως αυτά χρησιμοποιούνται στο κείμενο δεν έχει παραθετικά;

- A. Ιδανικό B. Ελαφρύ Γ. Μοναχικά Δ. Αδύνατη

020. Το ρήμα «χαιρετούσαν» στο δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της συνοπτικής προστακτικής είναι:

- A. Χαιρετήστε B. Χαιρετηθείτε Γ. Χαιρετίστε Δ. Χαιρετάτε

021. Η πρόταση «πώς είχαν εξελιχθεί τα πράγματα αργότερα στην πατρίδα» είναι:

- A. Κύρια B. Υποκείμενο Γ. Πλάγια ερώτηση Δ. Κατηγορούμενο

022. Το ρήμα «διακατείχε» δεν ανήκει στην ίδια οικογένεια με τη λέξη:

- A. Παροχή B. Αναδοχή Γ. Κατοχή Δ. Μετοχή

023. Ο συλλαβισμός της λέξης «εκτροχίαζε» έχει ως εξής:

- A. Εκ-τρο-χί-α-ζε B. Εκ-τρο-χία-ζε Γ. Εκτ-ρο-χία-ζε Δ. Εκτ-ρο-χί-α-ζε

024. Η πρόταση «έκανε πρόβες ο Μάντζαρος» είναι:

- A. Επαυξημένη B. Ελλειπτική Γ. Αναφορική Δ. Σύνθετη

025. Ποιο από τα σχήματα λόγου δεν υπάρχει στην πρόταση «Μελωδίες περιφέρονταν σε διάφορα ύψη»;

- A. Μεταφορά B. Προσωποποίηση Γ. Παρομοίωση Δ. Εικόνα

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ - ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ 2024

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ			
001	A		014 Δ
002	B		015 Δ
003	Δ		016 B
004	Γ		017 A
005	B		018 Γ
006	Δ		019 Δ
007	B		020 A
008	B		021 Γ
009	Γ		022 B
010	A		023 A
011	Δ		024 Γ
012	A		025 Γ
013	A		